

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **M. Š.**, proti žalovanému: **Masarykova univerzita**, se sídlem Žerotínovo náměstí 617/9, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 11. 2014, č. j. MU-PS/17899/2014/44849/ESF, ze dne 26. 6. 2015, č. j. MU-PS/11834/2015/48649/ESF, ze dne 8. 12. 2015, č. j. MU-PS/22908/2015/52871/ESF,

t a k t o :

- I. Žaloby **se z a m í t a j í**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně dne 2. 2. 2015 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 11. 2014, č. j. MU-PS/17899/2014/44849/ESF (dále též „napadené rozhodnutí č. 1“), kterým žalovaný potvrdil rozhodnutí děkana ze dne 3. 10. 2014,

č. j. MU-PS/16225/2014/44849/ESF o vyměření poplatku spojeného se studiem (dále též „prvostupňové rozhodnutí“) a současně zamítl žádost o prominutí poplatku nebo snížení poplatku za prodlouženou dobu studia, který byl vyměřen za dalších započatých šest měsíců studia studijního programu Hospodářská politika a správa, oboru Veřejná ekonomika a správa na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity za období od 12. 9. 2014 do 11. 3. 2015 poplatek ve výši 15.000 Kč. Poplatek za studium byl stanoven v souladu s ustanovením § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále též „zákon o vysokých školách“) na základě zjištěných údajů v matrice studentů. Žalobce žádá o zrušení jak napadeného rozhodnutí, tak rozhodnutí prvostupňového.

[2] Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně dne 1. 9. 2015 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2015, č. j. MU-PS/11834/2015/48649/ESF (dále též „napadené rozhodnutí č. 2“), kterým žalovaný potvrdil rozhodnutí děkana ze dne 1. 4. 2015, č. j. MU-PS/7204/2015/48649/ESF o vyměření poplatku spojeného se studiem (dále též „prvostupňové rozhodnutí“) a současně zamítl žádost o prominutí poplatku nebo snížení poplatku za prodlouženou dobu studia, který byl vyměřen za dalších započatých šest měsíců studia studijního programu Hospodářská politika a správa, oboru Veřejná ekonomika a správa na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity za období od 12. 3. 2015 do 11. 9. 2015 poplatek ve výši 15.000 Kč. Poplatek za studium byl stanoven v souladu s ustanovením § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále též „zákon o vysokých školách“) na základě zjištěných údajů v matrice studentů. Žalobce žádá o zrušení jak napadeného rozhodnutí, tak rozhodnutí prvostupňového.

[3] Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně dne 22. 1. 2016 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 12. 2015, č. j. MU-PS/22908/2015/52871/ESF (dále též „napadené rozhodnutí č. 3“), kterým žalovaný potvrdil rozhodnutí děkana ze dne 2. 10. 2015, č. j. MU-PS/19493/2015/52871/ESF o vyměření poplatku spojeného se studiem (dále též „prvostupňové rozhodnutí“) a současně zamítl žádost o prominutí poplatku nebo snížení poplatku za prodlouženou dobu studia, který byl vyměřen za dalších započatých šest měsíců studia studijního programu Hospodářská politika a správa, oboru Veřejná ekonomika a správa na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity za období od 12. 9. 2015 do 11. 3. 2016 poplatek ve výši 15.000 Kč. Poplatek za studium byl stanoven v souladu s ustanovením § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále též „zákon o vysokých školách“) na základě zjištěných údajů v matrice studentů. Žalobce žádá o zrušení jak napadeného rozhodnutí, tak rozhodnutí prvostupňového.

[4] Zdejší soud na základě žalobních námitek, které jsou ve všech třech žalobcem podaných žalobách totožné a jedná se o stejného žalobce i žalovaného, dospěl k závěru o spojení věci, a to usnesením ze dne 6. 12. 2016, č. j. 31Af 5/2015-50.

II. Obsah žaloby

[5] Žalobce ve svých žalobách namítá, že napadená rozhodnutí žalovaného jsou v rozporu se zákonem o vysokých školách, a to z důvodu, že není zřejmé, kdo dané rozhodnutí vydal. Dle žalobce má být v rozhodnutí uvedeno, pokud byl prorektor zmocněn k zastupování, z jakého titulu rozhoduje za rektora. Žalobce odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu a na statut Masarykovy univerzity. Z tohoto důvodu žalobce považuje rozhodnutí za zmatečné. Žalobce dále nesouhlasí s tím, že na něj žalovaný pohlíží ve světle ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách a ne dle ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách. Dle žalobce je nutné na jeho studium v navazujícím studijním programu pohlížet jako na studium další. Žalobce má za to, že jsou napadená rozhodnutí založena na nesprávném právním názoru a jsou nedostatečně odůvodněná a nepřezkoumatelná. Žalobce tvrdí, že odůvodnění napadených rozhodnutí sestává pouze z negativního odůvodnění a pozitivní odůvodnění sestává pouze na jedné větě. Dle žalobce není zřejmé, jakými úvahami se žalovaný zabýval a k jakým výsledkům došel. Poslední námitka žalobce směřuje proti nedostatečnému vyjádření se žalovaného k otázce poplatku za přijímací řízení při přechodu z bakalářského studijního programu do navazujícího magisterského studijního programu, kdy dle názoru žalobce de facto dochází ke skrytému výběru školného, což je v rozporu s platnou legislativou. Žalobce konstatuje, že žalovaný jasně neurčil, o jaký typ studia se v případě navazujícího magisterského studijního programu jedná.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

[6] Žalovaný ve svém vyjádření, doručeném soudu dne 24. 4. 2015 navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Žalovaný uvádí, že žalobce studoval celkem čtyři studijní programy, které ukončil jinak než řádně, přičemž celková doba takového studia činila celkem 1596 dnů. Poté začal žalobce studovat bakalářský studijní program, který ukončil řádně, a nyní studuje navazující magisterský studijní program. Dle žalovaného se žalobce nenachází v režimu dalšího studia, neboť z ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách v části za středníkem jasně vyplývá, že navazující magisterské studium absolventa bakalářského studia není tzv. dalším studiem, a je tedy třeba pohlížet na něj jako na magisterské studium dle ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, tj. studium v režimu prvního dokončeného vzdělání. Zvláštní povaha navazujícího magisterského studia totiž spočívá v tom, že je uplynulým pokračováním předchozího studia bakalářského a nelze jej studovat samostatně, tj. bez absolvování předchozího konkrétního bakalářského studia. Navazující magisterské studium tedy není tzv. dalším studiem, jak se domnívá žalobce, přestože se vztahuje k absolventovi. Názor žalobce, že text za středníkem znamená pouze skutečnost, že za navazující studium nelze vybírat poplatek za další studium, je nutno zcela odmítnout, neboť postrádá logickou návaznost na související ustanovení zákona. Žalovaný dále konstatuje, že doba studia již ukončeného bakalářského studijního programu (na něž předmětný magisterský program navazuje) se samozřejmě do standardní doby studia navazujícího magisterského studia nezapočítává. K námitce týkající se titulu k vydání rozhodnutí žalovaný uvádí, že ustanovení § 10 odst. 4 zákona o vysokých školách umožňuje rektorovi určit, že při výkonu těchto pravomocí jej bude zastupovat prorektor a článek 5 odst. 2 písm. b) bodu 4 organizačního řádu Masarykovy univerzity, který vydává rektor, stanovuje

rozsah zastoupení rektora prorektorem pro záležitosti studentů, do něhož spadá i přezkoumávání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem a jeho snižování, prominutí nebo odložení termínu jeho splatnosti. K odůvodnění žalovaný uvádí, že se dostatečně vypořádal se všemi námitkami, přičemž z rozhodnutí není pochyb o tom, které skutečnosti žalovaný posuzoval, jakými úvahami se řídil (zákonem), k jakému výsledku došel a z jakého důvodu rozhodl tak, jak rozhodl (na základě informací z informačního systému týkající se studia žalobce).

[7] Vyjádření žalovaného, doručené soudu ze dne 7. 10. 2015 a 3. 3. 2016 se s vyjádřením doručeném soudu dne 24. 4. 2015 zcela ztotožňuje, avšak navíc žalovaný dodává k výběru poplatků, že přijímací řízení do navazujícího magisterského programu jsou jako takové zvlášť akreditovány a pro přijetí do takového studia je třeba vedle podmínky řádného ukončení bakalářského studijního programu dle ustanovení § 48 odst. 1 zákona o vysokých školách prokázat rovněž splnění dalších podmínek přijetí ke studiu podle ustanovení § 49 zákona o vysokých školách a z tohoto důvodu je třeba absolvovat přijímací řízení v souvislosti s nímž může vysoká škola dle ustanovení § 58 odst. 1 zákona o vysokých školách stanovit poplatek za úkon spojený s přijímacím řízením.

[8] Žalobce ve své replice, doručené soudu dne 18. 5. 2015 uvádí, že cílem a účelem podané žaloby je interpretace ustanovení § 58 odst. 3 a 4 zákona o vysokých školách, respektive ustanovení § 46 odst. 2 zákona o vysokých školách v návaznosti na čl. 33 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Dalším důvodem pro podání žaloby je dle žalobce nerespektování judikatury žalovaným. Žalobce se domáhá svého práva na bezplatné studium navazujícího magisterského studijního programu. Žalobce odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013. Žalobce dále konstatuje, že žalovaný se nevypořádal s otázkou výběru poplatků za přijímací řízení při přechodu z bakalářského studijního programu do navazujícího magisterského studijního programu. Žalobce má za to, že v takovém případě, kdy se jedná o jeden studijní program rozdělený na dvě části, pak není přípustné, aby při plynulém přechodu z bakalářského studijního programu do magisterského navazujícího programu na téže škole, bylo podmínkou plnění, vyžadován poplatek za přijímací řízení.

IV. Posouzení věci krajským soudem

[9] Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první, s.ř.s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Zdejší soud dospěl k závěru, po nařízeném soudním jednání, že žaloba **není důvodná**, že napadené rozhodnutí žalovaného **bylo vydáno** v souladu se zákonem.

[10] V daném případě mezi žalobcem a žalovaným tkví hlavní spor v tom, jaké ustanovení zákona o vysokých školách se aplikuje na projednávanou věc, a to zda ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách nebo ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách.

[11] Ze spisového materiálu vyplývá, že žalobce byl dne 12. 9. 2014 přijat k magisterskému navazujícímu studiu studijního programu N6202 Hospodářská politika a správa, oboru Veřejná ekonomika a správa na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity (dále též „magisterské studium“), jehož standardní doba studia je dva roky. Ke dni začátku magisterského studia měl žalobce ve stém studiu celkem nula započitatelných dnů. Avšak vedle doby odstudované v aktuálním magisterském studiu žalobce rovněž studoval v dalších studijních programech, které ukončil jinak než řádně a to,

- B6202 Hospodářská politika a správa, studijní obor Veřejná ekonomika a správa, ekonomicko-správní fakulta, Masarykova univerzita v období 26. 6. 2003 – 22. 4. 2005 (tj. celkem 666 dnů).
- B6202 Hospodářská politika a správa, studijní obor Veřejná ekonomika a správa, ekonomicko-správní fakulta, Masarykova univerzita v období 15. 9. 2006 – 28. 2. 2007 (tj. celkem 166 dnů).
- B6202 Hospodářská politika a správa, studijní obor Veřejná ekonomika a správa, ekonomicko-správní fakulta, Masarykova univerzita v období 15. 6. 2007 – 9. 11. 2009 (tj. celkem 878 dnů).
- B6202 Hospodářská politika a správa, studijní obor Veřejná ekonomika a správa, ekonomicko-správní fakulta, Masarykova univerzita v období 1. 7. 2010 – 4. 3. 2011 (tj. celkem 246 dnů).

Celkem žalobce **ukončil studia jinak než řádně v délce 1956 dnů**, které je nutno započítat do celkové doby studia (aktuálně k magisterskému studijnímu programu). Standardní doba studia magisterského studijního programu je dva roky (730 dnů) zvětšená o jeden rok (1095 dnů), což je celkem za tři roky studia 1095 dnů. Žalobce tak překročil standardní dobu studia (dva roky) o jeden rok a 861 dnů, v případě zvětšení standardní doby o jeden rok (2 + 1 rok) se jedná o překročení doby studia o 861 dnů.

[12] K jednotlivým námitkám se zdejší soud vyjádřil následovně.

[13] Krajský soud se nejdříve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí, neboť se jedná, o tak závažnou vadu, že se jí soud musí zabývat z úřední povinnosti nad rámec dalších uplatněných žalobních námitek. Nepřezkoumatelnost žalobce spatřuje v nedostatečném vypořádání se žalovaného s námitkami žalobce a nedostatečném odůvodnění.

[14] Z rozsáhlé judikatury Nejvyššího správního soudu k tomuto tématu (srov. např. rozsudky ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 27/2008 - 76, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS, a ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaný pod č. 244/2004 Sb. NSS) je zřejmé, že rozsudek je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, například pokud z něho jednoznačně nevyplývá, podle kterých ustanovení a podle jakých právních předpisů byla v kontextu podané správní žaloby posuzována zákonnost napadeného správního rozhodnutí; pokud je jeho odůvodnění vnitřně rozporné, popřípadě je-li výrok v rozporu s odůvodněním; pokud z jeho výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně, jehož výrok je vnitřně rozporný. Dále se jedná o případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím

zavázán. I nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodů je soudní judikaturou bohatě zmapována. Zmínit lze například rozsudky ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64, a ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245). Z nich se podává, že rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže například není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu; dále z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě; proč považuje žalobní námitky za liché, mylné nebo vyvrácené; či proč subsumoval skutkový stav pod zvolené právní normy. Dalším důvodem nepřezkoumatelnosti rozhodnutí může být případ, kdy soud opomněl přezkoumat některou ze žalobních námitek včas uplatněných, či obsahuje-li odůvodnění rozsudku toliko převzaté pasáže z publikovaného judikátu v jiné, skutkově i právně odlišné věci, aniž dále rozvádí dopad převzatých závěrů na konkrétní souzený případ a na samotné rozhodnutí ve věci. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu pak pro posouzení přezkoumatelnosti správních rozhodnutí platí v podstatě stejné podmínky, jako pro posouzení přezkoumatelnosti soudních rozhodnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2012, č. j. 7 As 163/2012-18).

[15] Zdejší soud konstatuje, že předmětné napadené rozhodnutí nelze považovat za nepřezkoumatelné z žádných výše uvedených důvodů. Žalovaný jednoznačně vychází z informací vedených ve vnitřním informačním systému a z evidence (matriky) studentů. Žalovaný nemá prostor k žádné další vlastní úvaze a vychází pouze ze zákonem stanovených pravidel, z ustanovení Statutu Masarykovy univerzity (ve znění účinném v době vydání napadených rozhodnutí, znění platné od 13. 11. 2014 do 31. 8. 2015 a ve znění platném od 1. 9. 2015 do 31. 8. 2016, znění jsou v ustanovení týkající se projednávané věci totožná) a z vnitřních předpisů fakulty Ekonomicko-správní. Žalovaný jednoznačně uvádí, z jakých důvodů musel přistoupit k vyměření poplatku a na základě jakých ustanovení tak učinil. Odůvodnění žalovaného v předmětné věci je tak dostatečné, jelikož žalovaný nemá možnost se odchýlit od zákonného rámce a vymezení, které jasně určuje, kdy musí dojít k vyměření poplatku spojeného se studiem. Není zde prostor pro rozsáhlé odůvodnění, které by v projednávané věci ztrácelo smysl s ohledem na zákon, vnitřní předpisy, zavedenou praxi a judikaturu v obdobných případech. Zdejší soud tak **námitku nepřezkoumatelnosti považuje za nedůvodnou.**

[16] Následně se zdejší soud zabýval spornými ustanoveními. Ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách zní: „*Studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, přičemž období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.*“

[17] Ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách zní: „Studuje-li absolvent bakalářského nebo magisterského studijního programu v dalším bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každý další započatý jeden rok studia nejvýše základ podle odstavce 2; to neplatí, studuje-li absolvent bakalářského studijního programu v navazujícím magisterském studijním programu či jde-li o souběh řádných studijních programů nepřesahující standardní dobu studia programu jednoho. Pokud celková doba dalšího studia překročí standardní dobu studia, stanoví veřejná vysoká škola poplatek za studium podle odstavce 3.“

[18] Statut Masarykovy univerzity, příloha č. 6 – Poplatky spojené se studiem v čl. 4 uvádí, že: „(1) Poplatek za prodlouženou dobu studia je povinen platit student, který studuje v bakalářském nebo magisterském studijním programu déle než je standardní doba tohoto studia (čl. 2 odst. 1) zvětšená o jeden rok. (2) Pro posuzování prodloužené doby studia se k době odstudované v aktuálním studijním programu připočítávají rovněž všechna časová období odstudovaná studentem ve všech bakalářských nebo magisterských studijních programech ukončených jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3 zákona, která nejsou souběžná se studiem v aktuálním studijním programu. Studoval-li student v určitém časovém období souběžně ve více takových studijních programech, připočítává se toto období vždy pouze jednou. Doba, po kterou bylo studium přerušeno, a uznaná doba rodičovství (§ 21 odst. 1 písm. f) zákona) se nezapočítávají. (3) Poplatek za prodlouženou dobu studia činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu stanoveného podle § 58 odst. 2 zákona.“

[19] Statut Masarykovy univerzity, příloha č. 6 – Poplatky spojené se studiem v čl. 5 uvádí, že: „(1) Poplatek za další studium je povinen platit student, který je absolventem bakalářského nebo magisterského studijního programu a studuje v dalším bakalářském nebo magisterském studijním programu. (2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li o studenta a) kteřý je absolventem předcházejícího bakalářského studijního programu (čl. 2 odst. 4), jenž aktuálně studuje v navazujícím magisterském studijním programu, nebo b) ve studijním programu, jenž začal studovat jako řádný studijní program (čl. 2 odst. 2), a v jehož průběhu absolvoval souběžné studium jiného řádného studijního programu, ve kterém nestudoval déle, než byla standardní doba tohoto jiného studia. (3) Poplatek za další studium činí za každý započatý rok studia nejvýše základ stanovený podle § 58 odst. 2 zákona.“

[20] Žalobce má za to, že v jeho případě u vyměřování poplatku za studium měla vysoká škola postupovat dle ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách. Ze znění ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách a znění statutu Masarykovy univerzity, příloha č. 6 čl. 5 je zřejmé, že toto ustanovení směřuje k dalšímu studiu, které student absolvuje, jedná se tudíž o absolventa. Ze znění ustanovení lze konstatovat, že se jedná o případ, kdy student absolvuje řádně jeden bakalářský studijní program a jde studovat další bakalářský studijní program, nebo absolvuje magisterský studijní program a jde studovat jiný, další, magisterský nebo bakalářský studijní program, případně, kdy studuje bakalářský studijní program a začne studovat magisterský studijní program, který nenavazuje na studijní program předešlý. Za středníkem (věta druhá ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách) je jasná definice případů (viz též Statut Masarykovy univerzity, příloha č. 6 čl. 5 odst. 2 písm. a)), na kdy se odst. 4 ustanovení § 58 zákona o vysokých školách neaplikuje, a to na případy, kdy absolvent

bakalářského studijního programu studuje v navazujícím magisterském studijním programu. Dle přílohy č. 6 k statutu Masarykovy univerzity *Poplatky spojené se studiem* čl. 5, který v odst. 2 stanovuje, že se poplatek za další studium (§ 58 odst. 4 zákona o vysokých školách) nepoužije na studenta, který je absolventem předcházejícího bakalářského studijního programu, jenž aktuálně studuje v navazujícím magisterském studijním programu. Navazující magisterský program tak nemůže být posuzován dle definice dalšího studia, ale je nutné na něj pohlížet jako na studium delší.

[21] V případě žalobce nelze aplikovat ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách, jelikož je studentem navazujícího magisterského studia, tudíž spadá pod výjimku, na kterou odst. 4 ustanovení § 58 zákona o vysokých školách nelze aplikovat (ani dle čl. 5. Přílohy č. 6 Statutu Masarykovy univerzity). Z negativního vymezení, plynoucího ze znění ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách, je nutné dovodit, že poplatek za další studium není možné užít v případě žalobce.

[22] I v případě, že by se na žalobce pohlíželo, jako na absolventa podle odst. 4 věty druhé, ustanovení § 58 zákona o vysokých školách, není možné toto ustanovení na jeho případ aplikovat, jelikož se v případě žalobce jedná o překročení standardní doby studia. V takových případech ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách přímo odkazuje na § 58 odst. 3 téhož zákona.

[23] Žalobce opomíná vztah mezi ustanovením § 58 odst. 3 a § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách, který definuje Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 46/2013-34, kde uvádí, že „[z] citovaných ustanovení je jazykovým a systematickým výkladem možno dospět k závěru, že použitím pojmu *student* v hypotéze odst. 3 a pojmu *absolvent*, který studuje v dalším studijním programu v hypotéze odst. 4, je úmyslně odlišeno postavení těchto dvou subjektů a jsou jim určeny při stanovování poplatků různé právní režimy. V prvním případě se jedná o studenta, který studuje v delším studiu, zatímco v odst. 4 je absolvent osobou, která již řádně ukončila studium na některé z vysokých škol (§ 45 odst. 3, § 46 odst. 3 zákona o vysokých školách), získala akademický titul (§ 45 odst. 4, § 46 odst. 4 a 5 zákona o vysokých školách) a zároveň započala další studium. Jedná se tedy o studenta, na kterého musí být aplikováno po splnění vymezených podmínek ust. § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách. Pokud tedy absolvent některé z veřejných vysokých škol pokračuje v dalším studiu, je nutno na něj aplikovat ustanovení odst. 4 a vyměřit mu poplatek za další studium. Ust. § 58 odst. 4 věta druhá zákona o vysokých školách stanoví, že i absolventovi může být vyměřen poplatek za delší studium podle odst. 3. Vztah ust. § 58 odst. 3 a odst. 4 je v případě poplatků za delší studium vztahem obecného a speciálního ustanovení. Ust. § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách se na absolventa použije až v případě, kdy překročí ve svém dalším studiu standardní dobu studia uvedenou v ust. § 45 odst. 2 nebo v ust. § 46 odst. 2 zákona o vysokých školách.“ Nejvyšší správní soud shrnuje, že „[p]okud tedy celková doba studia v tomto dalším studiu překročí standardní dobu studia, přechází absolvent z režimu odst. 4 citovaného ustanovení, tedy z dalšího studia, a nachází se v režimu odst. 3 citovaného ustanovení, je v delším studiu a vysoká škola mu vyměří poplatek za delší studium.“ Z uvedené judikatury lze zdůraznit především zásadní výklad týkající se vztahu mezi ustanovením § 58 odst. 4 a ustanovením § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, a to, že se jedná o vztah obecného a speciálního ustanovení. Ze znění uvedených ustanovení vyplývá, že

pokud se jedná o absolventa, je možné mu vyměřit poplatek dle ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách, ale pouze v tom případě, že nepřekročí standardní dobu studia. Pokud standardní dobu studia překročí, přesouvá se absolvent z režimu dle § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách do režimu studenta dle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách.

[24] Žalovaný aplikoval dle zákona na projednávanou věc ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách. Ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách upravuje situaci, kdy student studuje ve studijním programu déle než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok. Důležitá část ustanovení, která se týká započítání studií, uvádí, že do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně dle ustanovení § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3 zákona o vysokých školách

[25] Ze spisového materiálu vyplývá, že žalobce řádně neukončil výše uvedená studia. Tím, že žalobce začal studovat navazující magisterský studijní obor, počítá se k jeho studiu i doba studia řádně neukončeného bakalářského studia, a tudíž tak žalobce svým studiem překračuje řádnou dobu studia magisterského, která je dle ustanovení § 46 odst. 2 zákona o vysokých školách jeden a nejvýše tři roky. Dle vnitřního předpisu fakulty Ekonomicko-správní – *Statut Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity* příloha č. 2, čl. 1 je jasně uvedeno, že u studijního programu Hospodářská politika a správa je u prezenční formy bakalářského studia standardní doba studia tři roky a u magisterského studia dva roky. Jelikož žalobce řádně neukončil dřívější studium, které v celkové délce trvalo **1956 dnů**, překročil standardní dobu studia magisterského programu o jeden rok a 861 dnů. Tím, se délka standardní doby magisterského studia žalobce prodloužila, a tudíž na něj spadá povinnost jak dle vnitřního statutu, tak dle zákona o vysokých školách, uhradit poplatek za studium za prodlouženou dobu studia. Jak je výše uvedeno, **k době odstudované v aktuálním studijním programu se připočítávají rovněž všechna časová období odstudovaná ve všech studijních programech ukončených jinak než řádně.**

[26] K vymezení standardní doby studia ve vztahu k ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách se vyjadřuje Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 31. 7. 2013, č. j. 4 As 11/2013-42, kde uvádí, že „[i]nterpretace § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách je jednoznačná a nedává prostor k výkladu ... Pokud toto ustanovení váže uložení poplatku za delší studium na skutečnost, že student překročí standardní dobu studia v příslušném studijním programu o více než jeden rok, tedy studuje déle, je již na základě jeho gramatického výkladu nepochybné, že vyměření poplatku za delší studium je odvozeno od trvání standardní doby studia. Standardní doba studia podle § 61 téhož zákona počíná dnem zápisu do studia, kdy se z dané osoby stává student, a končí dnem ukončení studia podle § 55 odst. 1 (absolvování studia) nebo § 56 odst. 1 a 2 (jiné způsoby ukončení studia), kdy osoba přestává být studentem.“ Standardní doba studia magisterského programu je jeden a nejvýše tři roky. V případě žalobce je standardní délka magisterského studia na zvoleném jednooborovém studiu dva roky plus jeden rok. Tím, že řádně neukončil dvouoborové bakalářské studium, které celkově trvalo tři roky, přičítá se toto neukončené studium k započatému studiu magisterskému, čímž překročil standardní dobu studia magisterského oboru dle ustanovení § 46 odst. 2 zákona o vysokých školách o jeden rok a jeden den a dle

ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách mu tak byl vyměřen poplatek za delší studium, za každých započatých šest měsíců studia.

[27] Závěrem je třeba zdůraznit, že i kdyby soud nahlížel na žalobce jako na absolventa, dle ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách, bakalářského jednooborového studia studijního programu Hospodářská politika a správa, který řádně ukončil dle ustanovení § 45 odst. 3 zákona o vysokých školách, a bylo by tak možné mu poplatek vyměřit dle ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách za každý další započatý rok studia, soud konstatuje, že žalobce je aktuálně studentem navazujícího magisterského studia a svým celkovým studiem překračuje standardní dobu studia tohoto magisterského programu a musí mu tak být poplatek vyměřen dle ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, jelikož samotné ustanovení § 58 odst. 4 zákona o vysokých školách ve větě druhé odkazuje na ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách, a to tak, že v případě překročení standardní doby studia, stanoví veřejná vysoká škola poplatek za studium podle § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách. Zdejší soud proto uvádí, že i v případě, že by žalobce splňoval definici absolventa dle ustanovení § 58 odst. 4, nejsou kumulativně splněny podmínky citovaného ustanovení, neboť nesplňuje podmínku nepřekročení standardní doby studia dle zákona o vysokých školách. Veřejná vysoká škola tak při vyměření poplatku za studium dle ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách za každých šest započatých měsíců studia nepochybila a jednala v souladu se zákonem a v souladu s vnitřními předpisy.

[28] K námitce týkající se nejasnosti titulu k vydání rozhodnutí zdejší soud uvádí, že dle zákona o vysokých školách v ustanovení § 10 odst. 4 rektora zastupují v jím určeném rozsahu prorektori. Podle čl. 7 odst. 1 Statutu prorektori zastupují rektora na jím určeném úseku a jejich právní postavení je dáno § 10 odst. 4 zákona, tímto statutem a ostatními vnitřními předpisy Masarykovy univerzity. Podle odst. 4 věty třetí Přílohy č. 2 Statutu vnitřní organizaci rektorátu stanoví Organizační řád, který vydává rektor. Dle článku 5 odst. 2 písm. b) bodu 4 Organizačního řádu MU má prorektor pravomoc zastupovat rektora ve svěřených oblastech činnosti a to pro záležitosti studentů, výslovně v řízení agendy poplatků spojených se studiem.

[29] K výše uvedenému se vyjadřuje Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 21. 6. 2016, č. j. 9 As 286/2015 – 60, tak, že „[s]myslem daného ustanovení je umožnit nastavení pravidel efektivního fungování vysoké školy tak, aby vysoká škola nebyla ochromena při plnění svých úkolů v případě delší nepřítomnosti rektora (např. v případě dovolené či dle trvající nemoci), případně aby nedošlo k zahlcení rektora.“ Dále Nejvyšší správní soud konstatuje, že „[n]ejde o přesvědčivou argumentaci ve srovnání s jasným textem § 10 odst. 4 zákona o vysokých školách, který žádným způsobem neomezuje okruh záležitostí, v nichž se rektor může dát prorektory zastoupit, a s vyloženým smyslem tohoto ustanovení. Nejvyšší správní soud konstatuje, že z hlediska vnitřní struktury a přehlednosti zákona o vysokých školách je celkem logické, že ustanovení o zastupování rektora (§ 10 odst. 4) je pojednáno v ustanovení, které je věnováno rektorovi (§ 10).“ I přestože se výše uvedená věc týká uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání, zdejší soud uvádí, že se jedná o problematiku týkající se studentů a proto má za to, že lze věc aplikovat i na projednávaný případ, jelikož jasně poukazuje na to, že rektor není omezen v tom, jaké záležitosti může svěřit k jednání prorektorovi.

[30] Zásadní je v této věci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2013, č. j. 7 As 41/2013 – 37, kde Nejvyšší správní soud konstatuje, že „[p]odle čl. 5 odst. 2 písm. b) bod 4. Organizačního řádu jsou funkčními místy na centrální úrovni prorektori. Zabezpečením komplexního koordinovaného postupu ve specifických oblastech činnosti rektor pověřuje prorektory. Prorektory jmenuje a odvolává rektor po projednání v Akademickém senátu Masarykovy univerzity. Prorektoři jsou trvalými zástupci rektora ve svěřených oblastech činnosti, v nichž jednají jeho jménem, není-li ve statutu, tomto organizačním řádu a dalších vnitřních normách Masarykovy univerzity uvedeno jinak. Prorektoři metodicky řídí, kontrolují a koordinují činnosti součástí Masarykovy univerzity v oblastech své působnosti. Citované ustanovení následně uvádí také svěřené oblasti činnosti prorektora pro záležitosti studentů a demonstrativní výčet jeho pravomocí. Mezi svěřené oblasti patří mimo jiné řízení agendy poplatků spojených se studiem. Mezi konkrétní pravomoci pak spadá také přezkoumávání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem a výkon pravomoci ve vztahu k jeho snižování, prominutí nebo odložení termínu jeho splatnosti.

Ust. § 58 odst. 8 a § 68 odst. 4 ZVŠ tedy svěřují rektorovi vysoké školy pravomoc rozhodovat o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem a pravomoc v rámci tohoto přezkoumání vyměřený poplatek snížit, prominout nebo odložit termín jeho splatnosti. Tato ustanovení však nelze vykládat izolovaně. Ust. § 10 odst. 4 ZVŠ totiž umožňuje rektorovi určit, že při výkonu těchto pravomocí jej bude zastupovat prorektor. Jelikož zákon nespécifikuje formu tohoto určení, může se jednat o individuální pověření i obecnější vnitřní předpis. Vždy však musí rozsah zastoupení skutečně určit rektor. Tuto podmínku Organizační řád splňuje, neboť se jedná o vnitřní předpis vydávaný rektorem. Z jeho čl. 5 odst. 2 písm. b) bodu 4 přitom jasně plyne rozsah zastoupení rektora prorektorem pro záležitosti studentů, do něhož spadá i přezkoumávání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem a jeho snižování, prominutí nebo odložení termínů jeho splatnosti. Jestliže tedy žalobami napadená rozhodnutí vydal jménem rektora v zastoupení prorektor pro záležitosti studentů, je takové rozhodnutí z hlediska funkční příslušnosti vydáno v souladu se ZVŠ.“ Nejvyšší správní soud konstatuje, že „[r]ozhodnutí o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem je oprávněn vydat jménem rektora v zastoupení prorektor, pokud bylo takové zastoupení určeno rektorem v souladu s § 10 odst. 4 zákona o vysokých školách. Jelikož zákon nespécifikuje formu tohoto určení, může být obsaženo i ve vnitřním předpise vydávaném rektorem (zde v Organizačním řádu Masarykovy univerzity).“

[31] Zdejší soud závěrem uvádí, že **námítka**, na základě výše uvedeného, týkající se titulu k vydání napadeného rozhodnutí **je nedůvodná**.

[32] K námitce týkající se výběru poplatků za přijímací řízení do navazujícího magisterského programu zdejší soud konstatuje, že **námítka je nedůvodná**. Žalobce má za to, že se jedná o skrytý výběr školného. Veřejné vysoké školy mohou dle ustanovení § 58 odst. 1 zákona o vysokých školách vybírat poplatky spojené s přijímacím řízením. Jak magisterské, tak bakalářské studium je považováno za samostatný program (dále rozdělen na jednotlivé podobory), které na sebe mohou a nemusejí navazovat. Každý student, tak musí, v případě, že usiluje o přijetí do studijního programu podstoupit přijímací řízení, které je zpoplatněno. Nehraje roli, zda se jedná o studenta, který již řádně ukončil bakalářské studium a hlásí se k navazujícímu magisterskému studiu či k magisterskému studiu, které nijak na předchozí

bakalářské studium nenavazuje. Každý studijní program má svůj počátek, který je vymezen přijímacím řízením a nelze tak poplatek za přijímací řízení, který je povinný u každého studijního programu a pro každého studenta, považovat za školné, v případě, kdy je tento poplatek přímo ustanoven dle zákona o vysokých školách.

V. Shrnutí a náklady řízení

[33] S ohledem na vše shora uvedené soud neshledal žaloby důvodné a zamítl je postupem dle § 78 odst. 7 s. ř. s.

[34] Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v řízení úspěšný nebyl, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovanému, který měl v řízení plný úspěch, však žádné náklady spojené s tímto řízením nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nemá (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015 č.j. 7 Afs 11/2014-47).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 27. ledna 2017

JUDr. Jaroslava Skoumalová
předsedkyně senátu